

Suppné Tarnay Györgyi

**Iskolai könyvtárak a hazai közoktatás minőségemeléséért
Megjegyzések az iskolai könyvtárak szakfelügyeleti vizsgálatai kapcsán**

A hazai könyvtári rendszerben hátrányokkal küzdő iskolai könyvtárak az 1970-es évek óta kaptak nagyobb figyelmet. A szaktárca által megfogalmazott irányelvek, irányszámok, útmutatók segítették a felzárkózást, melynek üteme messze elmaradt a tervezetthez képest, azonban tapasztalható volt pozitív irányú előrelépés tárgyi, személyi és szakmai vonatkozásokban egyaránt. Az információ szabad áramlására épülő tudásalapú társadalom kialakulásához, az információt elérni és kezelni tudó polgárok nevelésére egy új szemléletű, egységes művelődési- és oktatáspolitikai megvalósítása vált szükségessé, melynek igénye az Európai Unióhoz való csatlakozásunkkal erősödött. A közoktatás programjában, nevelési- és oktatási terveiben, tanterveiben ma már kiemelt helyet foglal el az önálló ismeretszerzés képességének és készségének kialakítása a tanulóknál, mely feltétele az egész életen át tartó önművelésnek, önképzésnek. E cél eléréséhez az iskolában igényt kell ébreszteni a tanulóknál a művelődés iránt, az alap- és speciális ismeretek közvetítése során meg kell alapozni az önálló ismeretszerzést, a tanulás módszertani kultúráját, meg kell ismertetni a kultúrák közvetítő intézmények – közöttük a könyvtárak – működését, használatát. Mindez felértékeli az iskolai könyvtárak szerepét az oktatási intézményekben. Az oktatás profiljának megfelelő, korszerű információkat tartalmazó, több szempontból feltárt és folyamatosan épített gyűjtemény, az erre és az országos lehetőségekre épülő szolgáltatások, az ezek használatára felkészítő, a könyvtári tevékenységet szakszerűen megszervező, végző könyvtárostanár nélkül nem folyhat korszerű, minőségi munka az iskolákban. A közoktatás fejlesztési programjának megvalósításához szükséges a valós helyzet ismerete az iskolai könyvtárak területén is, hogy tervezhetőek legyenek a feladatok a hiányosságok felszámolása és a korszerű, pedagógiai munkát támogató könyvtári tevékenység megvalósulása irányában.

Mint ismeretes, 2004-ben indult az iskolai könyvtárak szakfelügyelete és szakmai ellenőrzése a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma 14/2001.(VII.5.) rendelete és a 1993/79. közoktatási törvény alapján az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum koordinálásával 100 iskolai könyvtárra kiterjedően. 2006-ban folytatódott a munka további 70 intézményben. Szerencsés körülmény, hogy a vizsgálatok eredményei a szakfelügyelők jelentéseinek összegzésével és értékelésével széles körben publikusak, így nemcsak az illetékes tárcák/tárca, hanem a fenntartók, az eddig érintett, s még a vizsgálat előtt álló intézmények és a szakfelügyelők is átfogó képet kaphatnak a jelen helyzetről, az általános problémákról, ill. a megoldandó feladatokról.

Magam könyvtári és közoktatási szakértőként részt vettem mindkét vizsgálati ciklusban, így egyrészt saját tapasztalataim alapján, másrészt a Debreceni Egye-

tem informatikus könyvtáros szakának oktatójaként s a könyvtárostani szakirány szervezője- és oktatójaként – másfajta merítésből is – szerzett ismereteimmel erősíthetem, ill. egészíthetem ki az eddig közzétett információkat. A Debreceni Egyetem informatikus könyvtáros szakos alapképzésében nem kap helyet az iskolai könyvtárak speciális feladataira való felkészítés, azonban fontosnak tartom, hogy a hallgatók a szemináriumi feladataik megoldásakor – pl. gyűjtőköri szabályzat elemzése, szolgáltatások vizsgálata, PR tevékenység – iskolai könyvtárakban is vizsgálódjanak. A másoddiplomás levelező tagozatos képzésben több mint 10 éve választható könyvtárostani szakirány keretében a hallgatók komplex ismereteket szereznek az iskolai könyvtári teendőkről. A hallgatók dominánsan iskolai könyvtárakban dolgoznak, egyéni tapasztalataikat, problémáikat lehetőségem van folyamatosan megismerni, követni. Szép számban vállalkoznak gondozásomban iskolai könyvtárak helyzetét bemutató, elemző, értékelő, fejlesztési programot is tartalmazó szakdolgozat írására. E képzés részeként élő kapcsolatot építettem a debreceni iskolák könyvtáraival, melyek a módszertani gyakorlatok színhelyei. Mindezek alapján bőséges információkkal rendelkezem a szakfelügyeleti vizsgálatokba még be nem vont, az ország különböző régióiban működő iskolai könyvtárakról is.

A 2004-es vizsgálatban egy város összes (14!) közoktatási intézményében (7 általános iskola, 1 ÁMK, 2 gimnázium, 4 szakközépiskola) végeztem szakfelügyeleti vizsgálatot, és 7 intézményben szakmai ellenőrzést. Ez a feladat lehetővé tette, hogy egy azonos fenntartó számára teljes képet adhassak az iskolai könyvtárak helyzetéről, segítve az értékelő, összehasonlító, irányító munkáját, felhívva figyelmét a hatáskörébe tartozó feladatok megoldására. A 2006-os vizsgálatban három nagyváros 1 általános iskolájában, 1 szakközépiskolájában, 2 önkormányzati fenntartású gimnáziumában és 1 egyházi fenntartású gimnáziumában végeztem szakfelügyeleti vizsgálatot.

Megjegyzéseimet azzal a megállapítással kezdem, miszerint a *szakfelügyeleti vizsgálat és a szakmai ellenőrzés összekapcsolása* feltétlenül szükséges a jövőben is, ugyanis a vizsgálatok eltérő szempontjai együttesen adhatnak komplex képet az iskola könyvtár-pedagógiai szemléletéről, a könyvtárak tárgyi és személyi feltételeiről, a könyvtári tevékenység jogszabályoknak megfelelő voltáról. Csak ez segítheti az érintett személyeket a feladatok teljes átlátásához, megoldásuk helyes rangsorolásához az iskola céljainak megvalósítása érdekében.

A vizsgálat során azt tapasztaltam, hogy az *iskolák igazgatói* az intézmény színvonalas tevékenysége szempontjából fontosnak tartják a könyvtár munkáját, egyetértettek a szakfelügyeleti vizsgálattal, s ehhez biztosították a feltételeket. A vizsgálat közben/végén folytatott beszélgetésekkor alkalmam volt összefoglalni a tapasztalatokat, melyeket az iskolavezetők elfogadtak. Ugyanígy a vizsgálat írásos dokumentumainak megtekintése után készült írásos válaszaikban is megköszönték a szakértői munkát, mely a könyvtári munka eredményességét szolgálta, egyetértettek a megállapításokkal, melyeket korrektnek és jogosnak tartottak, s jelezték, hogy megkezdték/megkezdik a hiányosságok pótlását, a hibák korrekcióját. Tehát a deklarált hozzáállás egyértelműen pozitív, ugyanakkor a problémák egy részéért ők a felelősek, a könyvtárostani jelzése szerint nem először

találkoztak a felvetésekkel, s nem volt objektív akadály a változtatásnak. Sok esetben nem bíznak a könyvtárosok a hirtelen „szemléletváltásban”, a megoldásban. Ez a vezetői magatartás tipikusnak mondható a vizsgálaton kívülről érkező jelzések szerint is.

Az iskolavezetés nem vállalkozik *nyilvános könyvtári funkciók ellátására* ott sem, ahol a lehetőség adott lenne, s a praktikum is ezt kívánná. Jelen időben s a jövőben a könyvtári ellátás átszervezése a gazdaságosság és a szolgáltatások szintemeléséért nem teszi elkerülhetővé egyes iskolai könyvtárak esetében a nyilvános funkció vállalását. Úgy tűnik, erre még nem készültek fel az intézmények; a szakfelügyeleti vizsgálatok egyik új feladata lehet az ilyen irányú segítségnyújtás.

A vizsgált *iskolai könyvtárak* a vizsgálati szempontok alapján *változatos képet mutatnak*, mely nem iskolafokozattól, ill. iskolatípustól függ. Ahol az iskolavezetésben a helyes szemlélet uralkodik, ott a vonatkozó jogszabályok nagyobb mértékű érvényesülése, a könyvtár kedvezőbb tárgyi feltételei, a könyvtári munka jobb megbecsülése, a könyvtári szolgáltatások nagyobb mértékű használata tapasztalható. A könyvtárost nem bízzák meg más iskolai feladatokkal, nem a „mindenes” szerepét töltik be, a munkaidejüket a könyvtárosi szakmai tevékenységre fordíthatják. Egyértelmű, hogy ez a minta követendő az iskolai könyvtár funkciói érvényesülésének érdekében.

A vizsgálatok (s egyéb információk) kapcsán *általánosan megfogalmazható észrevételek és ajánlások* az iskolai könyvtár / oktatási intézmény eredményességét segítő tevékenységéhez:

A *könyvtárak működését meghatározó alapidokumentumok* (az iskola pedagógiai programja, minőségirányítási programja, könyvtárpedagógiai programja, SZMSZ-ek, gyűjtőköri szabályzat, könyvtárhasználati szabályzat, munkaköri leírás) sok esetben hiányoznak, hiányosak, pontatlanok, más könyvtárról másoltak, túl általánosak, nem adaptáltak az adott intézményre. Ajánlatos lenne elsőként a vonatkozó jogszabályok, szakmai irányelvek, könyvtári szakirodalom megismerése, beszerzése a könyvtárakba, melyek alapján az intézmény vezetése a könyvtárvezetővel/könyvtárostannárral a helyi sajátosságoknak megfelelően hozza létre, dolgozza át, hitelesíti a könyvtár alapidokumentumait, és dolgozza ki a könyvtár fejlesztési tervét.

- A *könyvtárak alapterülete* dominánsan megfelelő, átlagosan 90 m², de pl. 18 m² (általános iskola), 25 m² (szakközépiskola) is előfordul, s van 180 m² (gimnázium) is. *Elhelyezésük* jórészt elfogadható, de pl. külön épületben, alagsorban, a legfelső emeleten, ill. tetőtérben is találunk könyvtárakat (főképp az utóbbiakat igen kevesen látogatják). Raktárhelyiséggel kevés könyvtár rendelkezik, esetenként maga a könyvtár mutatja a raktár képét. *Állaguk* általában jó, 20%-uk vár általános felújításra, más esetekben a nem megfelelő fűtés, világítás okoz gondot. A könyvtárak *berendezése* széles skálán mozog, az utóbbi időszak pályázati lehetőségeinek köszönhetően egyharmaduk már új, korszerű bútorokkal berendezett, jó, funkcionális elrendezésű. Következő harmaduk elfogadható, a könyvtár működését nem akadályozó, míg a többi esetben teljes mértékben amortizálódott berende-

zési tárgyakkal találkozunk – ezek főképpen a kis alapterületű, helyben-használati lehetőséggel nem, vagy kevésbé rendelkező, raktárjellegű, könyvtáraknak nem nevezhető iskolai egységek.

- A könyvtárak *technikai felszerelése, eszköztára* sokat javult, ennek ellenére változatos képet mutat. Olvasói számítógéppel 1–8 között rendelkeznek a könyvtárak (ez nem jelent minden esetben internet-hozzáférést is!), van, ahol a könyvtárostánárnak nincs számítógépe, sok helyen hiányzik a CD-, DVD-lejátszó, fax, nyomtató – néhány esetben a bakelitlemez-lejátszó és/vagy a magnetofon jelenti a technikai bázist. Néhány könyvtárba a felszerelés használaton érkezik, az új eszköz az iskola más egységeibe kerül. Egyes könyvtárak nem használnak ki minden, e terület fejlesztésére kiírt pályázati lehetőséget.
- A *könyvtárak* állománya 4500–35000 könyvtári egységig terjed, legtöbbjük 8000–12000 között mozog. *Gyűjteményekről* nem igazán beszélhetünk, hiányzik a tervszerű állományszervezés. A könyvtárak harmada nem készített *gyűjtőköri szabályzatot*, nem találja, vagy elavult: pl az iskola képzési profilja többször változott a szabályzat keletkezése óta. A szabályzattal rendelkező könyvtárak közül sokat nem véleményeztettek szakértővel, részben ennek is köszönhetően hiányosak, pontatlanok. A könyvtárostánárok véleménye szerint erre egyre kevesebb szükség van, hiszen az állomány legfeljebb a tartós tankönyvekkel nő, az egyéb gyarapodás évi 10–50 könyvtári egység. Ez az érvelés természetesen nem elfogadható, a problémát a költségvetési források teljesebb felkutatása, a költségfelhasználás intézményen belüli meghatározása stb. enyhítheti. Jellemző az állomány elöregedése – apasztásról az intézmények felében nem találtam dokumentációt, más esetekben egy-egy törlésről készült szabálytalan jegyzőkönyv. Az állományok a legmostohább képet az időszak kiadványok (nem egyszer egyetlen egy sincs!) s az elektronikus ismerethordozók körében mutatják. *Állományellenőrzés* dominánsan a jogszabálynak közel megfelelően történt a könyvtárakban, de dokumentációja jórészt nem szabályos, hiányos és nem hitelesített. Gyakori eset, hogy az – esetenként gyakran változó – könyvtárosok leltár nélkül veszik át egymástól az állományt, így felelősséget sem vállalnak érte, az állomány védelme nem biztosított. Sok a gond az *állomány nyilvántartásával*. A tartós megőrzésre szánt dokumentumok egyedi nyilvántartása egyes könyvtárakban megbízhatatlan és szabálytalan (hiányos adatok, több dokumentum azonos leltári számon, db és Ft érték évek óta nem göngyölített stb.). Csoportos nyilvántartást általában nem, vagy hiányosan vezetnek, s nem egységes a tartós tankönyvek nyilvántartása. Mindez az állomány védelmét és a hiteles statisztikai adatszolgáltatást teszi lehetetlenné. A feladat egyértelműen az állományok gyűjteményekké alakítása, használhatóvá tétele, a felhasználói igényeknek és a jogszabályi előírásoknak megfelelően történő szervezése. Az intézmény-összevonások a könyvtárak összevonását is eredményezik, ez kedvező lehet az állományok felülvizsgálata, elemzése – gyűjteménnyé alakítása szempontjából.

- Az állomány a többnyire egy-két helyiséget jelentő könyvtárakban szabadpolcon található az *állományegységek elhelyezése* általános szabályai szerint, külön raktárhelyiséggel csak néhány könyvtár rendelkezik. A raktári rend vonatkozásában gyakori a pontatlanság, a raktári jelzetek hiánya, előfordul a dokumentumok szabályoktól eltérő *ad hoc* elhelyezése, mindez nehezíti a tájékozódást az állományban.
- Az állomány *katalógusokban* való feltárása a szakértelem súlyos hiányáról tanúskodik. A könyvtárak egyharmadában egyáltalán nincs katalógus, következő harmadában raktári katalógust kezdtek építeni, amit olvasói katalógusként is használnak, ezzel párhuzamosan betűrendes katalógus is épült. Jellemző, hogy ezek pontatlanok, sok esetben néhány éve nem is épülnek. A könyvtárak utolsó (első?) harmada igyekszik megfelelni a korszerű követelményeknek – valamely (!) integrált számítógépes program alkalmazásával próbálják megoldani az állománnyal kapcsolatos műveleteket s a dokumentumok formai és tartalmi feltárását. Ennek eredményei még nem igen mutatkoznak. Van példa arra, hogy 10 éve kezdtek a feladathoz, s még a megoldás elején tartanak, vagy időközben programot váltottak, s ez hátráltatja a munkát. A vizsgálat során mindössze két esetben találkoztam használható (hagyományos!) adatbázisokkal. Az állománnyal kapcsolatos könyvtári műveletekben sok a restancia, a pontatlanság, mely a szakértelem hiányán kívül a könyvtáros fluktuációnak is köszönhető, ill. annak, hogy az intézmények nem fordítanak kellő figyelmet a könyvtári vagyron megőrzésére és használatára.
- A könyvtári *szolgáltatások* jórészt kimerülnek a kölcsönzés (100 %) s néhány kivétellel a helybenolvasás kínálatában, 4–50 személy egyszerre történő olvasótermi befogadásában. A könyvtárközi kölcsönzés (kérés) hagyományos formájával kevés esetben találkozunk, az ODR szolgáltatást a könyvtárosok többsége nem ismeri. Referenzs tájékoztatásra az intézmények 2/3-ban vállalkoznak, irodalomkutatásra már csak 10%-ban. Másolás néhány esetben szerepel a kínálatok között, ennél jobb a helyzet a könyvtári szakörök szervezését és különböző alkalmakhoz kapcsolódó csoportos foglalkozásokat illetően (20 %). Internethasználat a könyvtárak 1/3-ban biztosított. A könyvtárak nyitva tartási ideje döntően az előírásnak megfelelően alakul, de tapasztalható eltérés negatív (heti 10 óra) és pozitív irányban is (heti 35 óra). A szolgáltatásokról készült nyilvántartások hiányosak, a legmegbízhatóbbak a kölcsönzésről, ill. másolásról készülnek, így az ezzel kapcsolatos adatszolgáltatás sem megbízható. Feltétlenül szükséges a szolgáltatásokat – főként – az adott könyvtár állományából, ill. más könyvtári gyűjteményekből, adatbázisokból való tájékoztatás felé bővíteni.
- Az *iskolai könyvtárak használói* jórészt a tanulók, kevésbé a tanárok. A nyitvatartási időben (sokszor azon túl is) sok diák keresi fel a könyvtárt, főként a kölcsönzést igénybe véve, lyukas órákon a helybenolvasást, ill. – ahol van – az internetet használva. Azonban, ha a tanulói összlétszámmal vetjük össze a könyvtárhasználatot, világossá válik, hogy jelentősen többen vannak a nem használók, mint a használók. A könyvtárak jelen feltételeik

mellett nem is tudnák a teljes tanulói kört fogadni, de a valós használóknál több diák és tanár igényeit tudnák kielégíteni. Egy 2006-ban lezárt országos vizsgálatom – mely a tanulók iskola- és könyvtárképének bemutatására irányult – egyik szomorú eredménye, hogy a tanulók iskolaképének nem része a könyvtár, ill. az iskolafokokozatok emelkedésével egyre kevésbé veszik igénybe a könyvtár (iskolai könyvtár) szolgáltatásait!

- *A könyvtárhasználat oktatása* a tantervekben – bár két befogadó tantárgyban kap helyet – az iskolák zömében a tanári kompetencia hiányában (a magyar és az informatika tanárképzés során nem történik felkészítés erre a témakörre!) a könyvtárostanárr feladata az e tárgyú tanórák megtartása. (Esetenként még ott is, ahol az iskolai könyvtáros nem rendelkezik vagy a pedagógiai, vagy a könyvtárosi végzettséggel.) Ez a feladat egy nagyobb létszámú iskola esetében jelentős kihívás a felkészülés, az órák megtartása, az ismeretek ellenőrzése vonatkozásában. Legtöbb esetben ezért óradíj nem jár, tehát a könyvtárosi munka rovására valósul meg a tantervi órák megtartása. A könyvtári órák helyszíne (ahol ez lehetséges) helyesen az iskolai könyvtár, azonban ehhez elengedhetetlenül szükséges, hogy az az elsajátítandó ismeretanyagának megfelelő szakmai állapotban legyen, mintaként szolgáljon pl. a raktári rend, a feltárási eszközök, a szolgáltatások tekintetében. A jelen nehézségeinek ismeretében szükségesnek látszik mielőbb egy egységes álláspont, megoldási alternatívák kimunkálása, mely az iskola-vezetés és a könyvtárosok (diákok) számára is a probléma megnyugtató rendezését hozza.
- *A könyvtárak személyi ellátottsága* a normatíváknak csak részben felel meg a létszám, s a szakmai végzettség tekintetében. Az utóbbi években szemmel láthatóan javult a helyzet, egyre több a könyvtáros-tanár, s a hiányzó végzettség pótlásától egy könyvtárban dolgozó munkatárs s iskolavezető sem zárkózott el. Máig megoldatlan a tanárképzés keretein belül a könyvtárostanárr képzés, ez nehezíti az alkalmazást szabályozó közoktatási törvény betartását és a könyvtárak jó színvonalú szakmai működését. Az előírásoknak megfelelő végzettségű kollegák számára – a szakmai munka hiányosságait figyelembe véve – feltétlenül ajánlott differenciált továbbképzések szervezése s azokon való részvétel. Nem lehetünk elégedettek a könyvtárosok szakmai önérvényesítésével, s a könyvtárak PR tevékenységével sem. Ennek fő okai a tapasztalatok alapján a könyvtárosok megbízásának labilis volta, a szakmai bizonytalanság s az egyéb iskolai feladatok ellátásának kötelezettsége.
- Jelentős gondnak érzem az *iskolai könyvtárak elszigeteltségét*. Ez mutatkozik egyfelől az oktatási intézményen belül – sok hasznos könyvtárosi kezdeményezés nem talál meghallgatásra, a könyvtári munka értékelése elmarad, ill. az eredmények elismerése nem mindig, ill. nem a rangjának megfelelően történik. Ezek a negatív motivációk visszafogják a könyvtárosok aktivitását, kreativitását, egyedül érzik magukat a sokszor (a szükséges létszámhiány miatt is) erejüket meghaladó feladatok ellátásában. Másfelől nem törekednek eléggé intézményen kívüli szakmai kapcsolatok építésére, ill.

nem élnek a segítséget adó lehetőségek igénybevételével. A könyvtárosok ennek okát elsősorban anyagi források hiányával indokolják: pl. nincs az oktatási intézményeknek pénze szakértői vélemények, szaktanácsadás kérésére, sokan azért nem lépnek be a Könyvtárostanárok Egyesületébe, mert az általuk szervezett igen színvonalas szakmai konferenciák, továbbképzések anyagi konzekvenciáit nem vállalják az intézmények, szakfolyóiratokra nem tudnak előfizetni. Mindez azt eredményezi, hogy a könyvtárosok nem tájékozottak az aktuális iskolai könyvtári helyzetről, nem kapnak segítséget a problémák megoldásához. Természetesen ismeretes több eredményes, követendő próbálkozás is, pl. Salgótarján iskolai könyvtárai és a Nógrád Megyei Pedagógiai-Szakmai Szolgáltató és Szakszolgálati Intézet közötti együttműködési megállapodás, mely kiterjed a könyvtárak számára nyújtott szaktanácsadásra, továbbképzések szervezésére, az ODR szolgáltatás igénybevételére, a *Pedagógiai Körkép* c. kiadványban való megjelenésre, vagy a debreceni középiskolai könyvtárosok által szervezett munkaközösség-tájékoztató, munkájukat összehangoló tevékenysége.

Írásomban főként a meglévő hiányosságok feltárására, valós problémák felleltetésére helyeztem a hangsúlyt, hiszen ezek megoldása az elsődleges feladat. Ugyanakkor ismerünk a jogszabályi előírásoknak megfelelően s azokon túlmutató, példásan működő iskolai könyvtárakat is, melyek munkatársai kiemelkedő elkötelezettséggel, szakmai tudással, energiával értek el kimagasló eredményeket, s a fejlesztési irányok megvalósításában is sikeresen működnek közre. Ezek mintaként szolgálhatnak a felzárkózó könyvtárak számára.

Összefoglalásként kiemelten fontosnak tartom, hogy a közoktatási intézmények pedagógiai céljainak elérésében az iskolai könyvtár megkapja az őt illető szerepet, s annak meg is tudjon felelni. Ez az iskolavezetéssel és a pedagógusközösséggel való szoros munkakapcsolatban, más iskolai könyvtárakkal, pedagógiai szolgáltatókkal, könyvtárszakmai szerveződésekkel történő együttműködésben valósulhat meg.

Elsőként az iskolai könyvtár feladatkörét, szakmai munkáját meghatározó jogszabályok alapján kell elkészíteni/átdolgozni/frissíteni az iskola és a könyvtár alapidokumentumait, közöttük kiemelt figyelmet fordítva a könyvtár fejlesztési programjára. Az aktuális feladatokat munkatervekben ajánlatos meghatározni, melyeknek végrehajtását rendszeresen ellenőrizni szükséges az iskolavezetés és a szakfelügyelet/szakmai ellenőrzés, ill. utóellenőrzés által.

A minőségi szakmai munka végzését a működési feltételek biztosítása s a jól képzett könyvtárostanárok garantálhatják. Ezért szükség van egyrészt a fejlesztési források felkutatására, élni kell a pályázati lehetőségekkel, az intézmény költségvetésében meg kell határozni az iskolai könyvtár működésére, fejlesztésére fordítható kereteket. Másrészt meg kell oldani a könyvtárostanárok szakképzését, ill. ki kell dolgozni szakmai továbbképzési lehetőségeiket. A tanárképzés programjába be kell illeszteni az önálló ismeretszerzésre nevelés szemléletét, módszertanát, alkalmazási lehetőségeit, a magyar nyelv-és irodalom és az informatika tanárok képzésében szerepelnie kell a könyvtárhasználati témaköröknek, azok

oktatásának. A tanulók közoktatásban szerzett ismeretei e területen igen kevésbé érzékelhetők a felsőoktatásban továbbtanulók körében!

A háromezernél több iskolai könyvtár működésének koordinálására feltétlenül szükség van, szerencsés, hogy az átszervezést követően ezt a feladatot továbbra is a nagy tapasztalatokkal rendelkező Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum végezheti. Az iskolai könyvtáraknak a közoktatás minősége emelésében betöltött szerepéhez igen nagy segítséget ad a Könyvtárostánárok Egyesülete, törekedni kell arra, hogy minél több intézmény képviseltesse magát ebben a szervezetben.

Irodalom

- 1 Balogh Mihály: Jelentés az iskolai (kollégiumi) könyvtárakban 2006-ban végzett könyvtári szakfelüyeleti vizsgálatról = Könyv Könyvtár Könyvtáros, 2007. 1. sz. 35–46. p.
- 2 Celler Zsuzsanna – Csík Tibor: Az iskolai (kollégiumi) könyvtárakban 2004-ben végzett könyvtári szakfelüyeleti vizsgálat = Könyv és Nevelés, 2005. 4. sz. 16–28. p.
- 3 Melykóné Tózsér Judit: Iskolai könyvtárak a szakfelüyelet tükrében = Könyv és nevelés, 2006. 4. sz. 24–35. p.
- 4 Suppné Tarnay Györgyi: A tudás társadalma felé? A magyar közoktatásban tanuló diákok iskola- és könyvtárképe = Új Pedagógiai Szemle, 2006. 11. sz. 106–111. p.

